

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Osobitná časť

K čl. I

Čas krízovej situácie je v intenciách zákona verejných kultúrnych podujatí je vymedzený obdobím od 10. marca 2020 do 31. decembra 2020, vrátane času trvania samotnej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19. Súčasťou ochranného obdobia je aj obdobie po skončení mimoriadnej situácie (v návrhu pevne viazané k 31. decembru 2020) z dôvodu, že viaceré podujatia musia byť pripravované vopred, tak kvôli predaju vstupeniek, ako aj kvôli rezervácii času výkonných umelcov, miesta podujatia (sál, verejných priestranstiev a pod.), ale aj techniky, organizačného štábu a pod.; je totiž zrejmé, že samotné ukončenie zákazu umožní len pomalý nábeh verejných kultúrnych podujatí.

Navrhovaná úprava umožní, aby sa v čase mimoriadnej situácie, keď sa neuskutočnili podujatia či už z dôvodu zákazu prevádzky, alebo z dôvodu zákazu podujatia, ale aj po ukončení týchto zákazov z rozhodnutia usporiadateľa, pretože nemohol zabezpečiť riadne uskutočnenie podujatia v náhradnom termíne do konca roka 2020, usporiadatelia nedostali voči svojim zmluvným partnerom do omeškania. Zároveň usporiadateľ nie je povinný uspokojiť žiaden nárok na zmluvnú pokutu v prípade, že by takýto nárok vznikol z dôvodu neuskutočnenia podujatia s ohľadom na situáciu spôsobenú ochorením COVID-19.

Návrh zákona zároveň krízovú situáciu pre zmluvné vzťahy usporiadateľa so subdodávateľmi považuje za dôvod nemožnosti plnenia. Tým umožňuje usporiadateľovi odstúpiť od zmluvy v prípade, že sa nedohodli zmluvné strany inak. Už uhradená odmena sa považuje za bezdôvodné obohatenie, pokiaľ sa zmluvné strany nedohodnú inak. Tým ale nie je dotknutý nárok na úhradu za plnenia, ktoré už boli poskytnuté.

Návrh zákona v § 8b rieši tiež situáciu, ktorá umožní usporiadateľom ponúknuť ich návštevníkom poukážku v hodnote zakúpeného lístka, prípadne predĺženie platnosti vstupenky, čím zabráni sekundárnym následkom na cash-flow usporiadateľa, ale tiež udrží budúcu spotrebu. Môže sa tak predísť krachovaniu usporiadateľov z dôvodu, že nemajú potrebnú rezervu na vrátenie prostriedkov za podujatia, ktoré sa zrušili.

Navrhovaná zákonná úprava tak umožní usporiadateľovi ponúknuť návštevníkovi (účastníkovi podujatia) možnosť využiť už zakúpenú vstupenku na vstup na rovnaké podujatie uskutočnené v náhradnom termíne, ak sa náhradné podujatie uskutoční najneskôr do 31.12.2021 a účastník podujatia súhlasí s náhradným termínom, o ktorom sa musí dozvedieť najneskôr do 1. marca 2021. Návrh tiež umožňuje usporiadateľovi vrátiť peniaze za zakúpené vstupenky v predĺženej lehote do 31. marca 2021, teda v čase, keď by vrátenie prostriedkov už nemalo mať výrazne negatívny dopad na usporiadateľov. Tento termín vrátenia sa uplatní aj u účastníka, ktorému náhradný termín podujatia nevyhovuje; usporiadateľ mu tiež môže poskytnúť náhradné plnenie vo forme poukážky.

K čl. II

Navrhuje sa na obdobie do konca roka 2020 pozastaviť povinnosť zrážať umelcom 2%-ný príspevok do umeleckých fondov (Literárny fond, Hudobný fond, Fond výtvarného umenia).

Úprava reaguje na ročné vyúčtovanie autorských odmien, ktorých vyplácanie pripravujú organizácie kolektívnej správy práv v mesiacoch máj až september.

Pozastavenie zrážok zároveň zvýši dostupnú hotovosť aj umeleckým profesiám v oblasti audiovizuálneho priemyslu, ktorého oživenie predpokladáme v druhom polroku 2020.

Popri pozastavení zrážok počítame aj so „zdobrovoľnením“ príspevkov z priameho predaja (tzv. platby od občanov) za celý rok 2020, od čoho očakávame predovšetkým zvýšenie hotovosti v oblasti výtvarného umenia.

Navrhuje sa, aby dispozícia s príspevkom bola ponechaná na príjemcovi honoráru s tým, že čas na jeho dobrovoľné odvedenie fondom sa predĺžil do 31. marca 2021. Do tohto dátumu sa na odvedený príspevok nazerá ako na daňovo odpočítateľný náklad; na príspevok dobrovoľne odvedený po tomto dátume sa bude nahliadať ako na dar.

Dobrovoľnosť je navrhnutá aj u dedičov autorských práv, pokiaľ ide o preddavky vo výške 2 %. Ponechaná však ostáva povinnosť odvieť zvýšenie príspevkov pri dosiahnutí zákonného prahu hrubých honorárov. Dedičia autorských práv sú tak povinní fondom odvieť 1 %, resp. 3 % z hrubých honorárov v predĺženej lehote do 31. marca 2021.

Všeobecne od umeleckých fondov prispievatelia spravodlivo očakávajú tiež plnenie určitej sociálnej funkcie v krízovom čase. V praxi pritom niektoré fondy pri podpornej činnosti vyžadujú od žiadateľov preukázanie (vyhlásenie) plnenia príspevkovej povinnosti umelcom. Z podporných schém niektorých fondov tak už dnes vypadávajú začínajúci autori a výkonní umelci. Po prijatí navrhovanej úpravy, ktorá odvedenie príspevku ponecháva na rozhodnutí umelca, by navyše zo schém vypadli aj ďalší potenciálne neodvádzajúci umelci, čím by sa celé opatrenie zvýšilo dostupnosť hotovosti ohrozenej skupine minulo účinkom.

Protipandemickým opatrením je preto aj navrhované ustanovenie vylučujúce z podmienok podpory do 31. marca 2021 požiadavku platenia príspevkov. Na takúto požiadavku fondu, pokiaľ by napriek tomu bola súčasťou rozbehnutej alebo novej podpornej schémy, by sa neprihliadalo.

K čl. III

K bodu 1

Legislatívno-technická zmena súvisiaca s doplnením § 69a.

K bodu 2

Situácia súvisiaca s COVID-19 sa významne dotkla mediálneho trhu, predovšetkým rozhlasového vysielania. Prepád tržieb za mesiac apríl predstavuje u malých lokálnych rádii úroveň 80 – 100 %. Pre trh malých rádii, ktoré čakajú na pripravovanú reformu a liberalizáciu trhu, táto situácia významne prehĺbila krízu, urýchlila prepád a ešte viac zhoršila ich situáciu.

Minulý rok ukončilo vysielanie nitrianske lokálne Rádio MAX po takmer 20 rokoch vysielania. Rádio Šport oznámilo ukončenie svojho vysielania k 1. februáru 2020, 27. marca 2020 ukončilo svoje vysielanie aj Rádio Jazz a Rádio YES oznámilo ukončenie svojho vysielania po viac ako dvanástich rokoch k 14. aprílu 2020. Rádio ONE, ktoré začalo vysielat' v máji 2006 a ktorého licencia končí vo februári 2021, sa takisto rozhodlo nepokračovať vo

vysielaní. Zostáva po ňom 13 frekvencií, z ktorých v aktuálnom (jarnom) výberovom konaní iba o niektoré požiadali existujúci vysielatelia alebo noví žiadatelia o licenciu.

Ďalšie menšie regionálne rádiá avizujú obrovské problémy v súvislosti s prebiehajúcou krízou, ktorá veľmi pravdepodobne ešte viac zúži ponuku a tým aj pestrosť na slovenskom súkromnom rozhlasovom trhu. Súkromné rádiá nie sú schopné v súčasnej situácii súťažiť o voľné frekvencie práve z dôvodu krízovej situácie. Rada pre vysielanie a retransmisiu opakovane už predtým uprednostnila RTVS pri prideliť frekvencií z dôvodov väčšej ponuky vo verejnom záujme. Pridelenie frekvencie RTVS na úkor vysielateľov s licenciou zároveň znamená trvalé zúženie voľných frekvencií určených pre súkromných vysielateľov, čo bezprostredne ohrozuje existenciu duálneho systému v rozhlasovom vysielaní, a tým aj plurality informačných zdrojov. Regulátor o pridelení frekvencií bude rozhodovať už 20. mája 2020, čo v súčasnom právnom stave môže ešte viac deformovať duálny systém rozhlasového vysielania na Slovensku.

Existencia duálneho systému, ktorým sa zaručuje pluralita informačných zdrojov, je verejným záujmom. Podstatou duálneho systému je pritom existencia súkromných vysielateľov popri verejnoprávnom vysielateľovi. V rozpore s podstatou duálneho systému vysielania je to, aby súkromné rádiá súťažili s RTVS o ponuke verejnej služby. Na účel poskytovania verejnej služby je RTVS zriadená. Súkromné rádiá napriek tomu, že takýto obsah financujú bez akejkoľvek podpory z verejných zdrojov, majú v rámci svojich programových štruktúr zaradené aj programy vo verejnom záujme, ich úlohou však nie je súťažiť so Slovenským rozhlasom RTVS, ktorý nikdy nemôžu poraziť, pokiaľ ide o plnenie verejného záujmu.

Preto sa navrhuje obmedziť možnosť RTVS využívať uvoľnené frekvencie z okruhu frekvencií súkromných vysielateľov na prípady, keď o ne dlhodobo nie je záujem medzi ostatnými vysielateľmi. Zároveň sa navrhuje obmedziť využívanie týchto frekvencií aj časovo tak, aby sa nedostali do užívania RTVS natrvalo, čo by bolo v rozpore s politikou zachovania duálneho systému vysielania.

Návrh tak reaguje na súčasnú krízovú situáciu, ktorá spôsobila, že súkromné rádiá sa nemôžu štandardne uchádzať o voľné frekvencie a môžu prísť o vysielací priestor do budúcnosti, čo ešte viac zmenší aj ich reklamný potenciál a nádej na zotavenie po ekonomických ťažkostiach spôsobených v súvislosti s ochorením COVID-19. Navrhovaná úprava tak predstavuje prvý krok k stabilizácii trhu súkromného rozhlasového vysielania a vytvára priestor pre zmiernenie následkov krízy prehĺbenej opatreniami v súvislosti s ochorením COVID-19 na oblasť rozhlasového vysielania.

K bodu 3

Vzhľadom na práve prebiehajúce prideliť frekvencií Radou pre vysielanie a retransmisiu v tzv. jarnom výberovom konaní, ktoré je oznámené na 19. a 20. mája 2020, sa navrhuje uplatniť ustanovenia § 69a už v tomto výberovom konaní, aby sa ochránil verejný záujem spočívajúci v existencii životaschopného duálneho systému rozhlasového vysielania.

K čl. IV

K bodu 1

V dôsledku aktuálnej situácie spojenej so šírením ochorenia COVID-19 je potrebné operatívne a hlavne flexibilné regulačné nastavenie frekvencie „klasického“ rokovania rady s fyzickou účasťou jej členov v rokovacej miestnosti. Práve v takomto kritickom období rada zasadá častejšie vzdialenou formou s reakčným časovým odstupom (a rozhoduje napr. *per rollam*), ale aj elektronicky v reálnom čase prostredníctvom elektronickej siete. Uvedené, moderné a flexibilné formy rokovania však zákon v súčasnom znení nepozná. Navrhuje sa teda vytvoriť priestor na ich aplikáciu technologicky neutrálnym spôsobom.

K bodu 2

Navrhuje sa predĺžiť lehotu na prijatie rozhodnutia o podpore audiovizuálnej kultúry na 90 pracovných dní z dôvodu, že pri súčasnom počte doručených žiadostí, možnostiach režimu práce odborných komisií a prezentácií žiadostí „na diaľku“ je dodržanie súčasnej zákonnej lehoty 60 pracovných dní na prijatie uvedeného rozhodnutia obtiažne.

K bodu 3

Navrhuje sa zníženie administratívnej záťaže žiadateľov v zmysle celkovej koncepcie boja proti byrokratizácii tak, aby žiadateľ predkladal zákonom požadovaný dokument iba raz a opakovane iba v prípade, ak došlo k zmene skutočností, ktoré daný dokument preukazuje.

K bodom 4 až 6, 11 a 12

Navrhuje spresnenie procesu kontroly žiadosti kanceláriou fondu tak, aby bol zachovaný už v súčasnom platnom znení zákona nastavený mechanizmus kontroly oprávnenosti žiadateľa (ako ju určuje zákon a vnútorné predpisy fondu) a úplnosti žiadosti (či je žiadosť vyplnená úplne a doložená všetkými požadovanými prílohami). Vypúšťajú sa predovšetkým nesystémové prvky kontroly „správnosti“ žiadosti, ktoré pri reštriktívnom výklade platného znenia zákona zakladajú povinnosť kontrolovať napr. aj gramatickú správnosť textu žiadosti.

K bodom 7 a 14

Nakoľko z administratívneho hľadiska môže byť na strane žiadateľa problém s dodržaním lehoty 30 dní na prijatie návrhu zmluvy, najmä s dôsledkom, že ak tak žiadateľ neurobí, návrh zmluvy zaniká zo zákona, navrhuje sa predĺženie lehoty na prijatie návrhu zmluvy na 60 dní.

K bodu 8

Terminologicky sa spresňuje znenie zákona, keďže výdavok účtovne vzniká momentom jeho úhrady.

K bodu 9

V nadväznosti na navrhovanú zmenu v § 22c odsek 7 sa navrhuje do zákona doplniť nové ustanovenie, z ktorého bude explicitne vyplývať, že za oprávnené výdavky na účely poskytovania finančných prostriedkov na podporu audiovizuálneho priemyslu nemožno

považovať výdavky, ktoré boli uhradené po vydaní osvedčenia o registrácii filmového projektu, avšak počas prerušenia plynutia lehoty platnosti osvedčenia o registrácii filmového projektu.

K bodu 10

V dôsledku aktuálnej situácie spojenej so šírením ochorenia COVID-19 boli viacerí producenti nútení odložiť hlavnú časť realizácie filmových projektov, ktorým Audiovizuálny fond vydal osvedčenie o registrácii filmového projektu, pričom lehota platnosti osvedčenia im plynie ďalej a v súčasnom legislatívnom rámci nie je možné túto lehotu predĺžiť ani „prerušiť“ jej plynutie. Následkom uvedeného môže byť, že na filmový projekt, ktorému uplynie platnosť osvedčenia o registrácii filmového projektu, nebude môcť žiadateľ podať žiadosť o poskytnutie finančných prostriedkov na podporu audiovizuálneho priemyslu. Z uvedeného dôvodu sa navrhuje, aby zákon umožnil na základe písomného oznámenia žiadateľa prerušiť plynutie lehoty platnosti osvedčenia o registrácii filmového projektu na dobu, ktorú si žiadateľ určí, najviac však na 18 mesiacov. Začatie plynutia doby prerušenia sa bude počítať odo dňa doručenia písomného oznámenia. Prerušenie plynutia lehoty platnosti osvedčenia o registrácii filmového projektu bude možné urobiť k jednému filmovému projektu iba raz, a to po splnení podmienky preukázateľnej úhrady aspoň niektorých oprávnených výdavkov na príslušný filmový projekt.

K bodu 13

Zavádza sa zaokrúhľovanie celkovej výšky oprávnených výdavkov a výšky finančných prostriedkov na podporu audiovizuálneho priemyslu, a to na celé eurá smerom nadol.

K čl. V

K bodu 1

V dôsledku aktuálnej situácie spojenej so šírením ochorenia COVID-19 je potrebné operatívne a hlavne flexibilné regulačné nastavenie frekvencie „klasického“ rokovania rady s fyzickou účasťou jej členov v rokovacej miestnosti. Práve v takomto kritickom období rada zasadá častejšie vzdialenou formou s reakčným časovým odstupom (a rozhoduje napr. *per rollam*), ale aj elektronicky v reálnom čase prostredníctvom elektronickej siete. Uvedené, moderné a flexibilné formy rokovania však zákon v súčasnom znení nepozná. Navrhuje sa teda vytvoriť priestor na ich aplikáciu technologicky neutrálnym spôsobom.

K bodu 2

Navrhuje sa predĺžiť lehotu na prijatie rozhodnutia o poskytnutí finančných prostriedkov na 90 pracovných dní z dôvodu, že pri súčasnom počte doručených žiadostí, možnostiach režimu práce odborných komisií a prezentácií žiadostí, je dodržanie súčasnej zákonnej lehoty 60 dní na prijatie uvedeného rozhodnutia obtiažne.

K bodom 3 a 4

Navrhuje sa ďalšia racionalizácia dovolenej komplementárnosti podpornej činnosti fondu s byrokraticko-odvodovým zaťažením potenciálnych žiadateľov o poskytnutie finančných prostriedkov z fondu.

K bodu 5

Navrhuje sa zníženie administratívnej záťaže žiadateľov v zmysle celkovej koncepcie boja proti byrokratizácii tak, aby žiadateľ predkladal zákonom požadovaný dokument iba raz a opakovane iba v prípade, ak došlo k zmene skutočností, ktoré daný dokument preukazuje.

K bodom 6 až 8

Navrhuje spresnenie procesu kontroly žiadosti kanceláriou fondu tak, aby bol zachovaný už v súčasnom platnom znení zákona nastavený mechanizmus kontroly oprávnenosti žiadateľa (ako ju určuje zákon a vnútorné predpisy fondu) a úplnosti žiadosti (či je žiadosť vyplnená úplne a doložená všetkými požadovanými prílohami). Vypúšťajú sa predovšetkým nesystémové prvky kontroly „správnosti“ žiadosti, ktoré pri reštriktívnom výklade platného znenia zákona zakladajú povinnosť kontrolovať napr. aj gramatickú správnosť textu žiadosti.

K bodu 9

Nakoľko z administratívneho hľadiska môže byť na strane žiadateľa problém s dodržaním lehoty 30 dní na prijatie návrhu zmluvy, najmä s dôsledkom, že ak tak žiadateľ neurobí, návrh zmluvy zaniká zo zákona, navrhuje sa predĺženie lehoty na prijatie návrhu zmluvy na 60 dní.

K bodu 10

Legislatívno – technická úprava v nadväznosti na vypustenie písmena f) v § 19 ods. 2.

K čl. VI

K bodu 1

Navrhuje sa predĺžiť lehotu na prijatie rozhodnutia o poskytnutí finančných prostriedkov na 90 pracovných dní z dôvodu, že pri súčasnom počte doručených žiadostí, možnostiach režimu práce odborných komisií a prezentácií žiadostí, je dodržanie súčasnej zákonnej lehoty 60 dní na prijatie uvedeného rozhodnutia obtiažne.

K bodu 2

Navrhuje sa ďalšia racionalizácia dovolenej komplementárnosti podpornej činnosti fondu s byrokraticko-odvodovým zaťažením potenciálnych žiadateľov o poskytnutie finančných prostriedkov z fondu.

K bodu 3 a 4

V nadväznosti na ciele sledované postupným prijímaním opatrení na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy sa navrhuje zaviesť povinnosť žiadateľa preukázať splnenie podmienok podľa predchádzajúceho odseku prostredníctvom predloženia vyhlásenia výlučne vo vzťahu k poskytnutiu súčinnosti v štátnom štatistickom zisťovaní v oblasti kultúry podľa osobitného zákona, k vysporiadaniu finančných vzťahov so štátnym rozpočtom, rozpočtom Fondu na podporu umenia alebo rozpočtom Audiovizuálneho fondu a vo vzťahu k zápisu v registri partnerov verejného sektora, ak ide o žiadateľa, ktorý má povinnosť zapisovať sa do registra partnerov verejného sektora. Uvedená zmena vychádza z premisy, že splnenie zvyšných uvedených podmienok si fond v súlade s osobitným predpisom overí sám.

K bodu 5

Navrhuje sa zníženie administratívnej záťaže žiadateľov v zmysle celkovej koncepcie boja proti byrokratizácii tak, aby žiadateľ predkladal zákonom požadovaný dokument iba raz a opakovane iba v prípade, ak došlo k zmene skutočností, ktoré daný dokument preukazuje.

K bodom 6 a 7

Navrhuje spresnenie procesu kontroly žiadosti kanceláriou fondu tak, aby bol zachovaný už v súčasnom platnom znení zákona nastavený mechanizmus kontroly oprávnenosti žiadateľa (ako ju určuje zákon a vnútorné predpisy fondu) a úplnosti žiadosti (či je žiadosť vyplnená úplne a doložená všetkými požadovanými prílohami). Vypúšťajú sa predovšetkým nesystémové prvky kontroly „správnosti“ žiadosti, ktoré pri reštriktívnom výklade platného znenia zákona zakladajú povinnosť kontrolovať napr. aj gramatickú správnosť textu žiadosti.

K bodu 8

Nakoľko z administratívneho hľadiska môže byť na strane žiadateľa problém s dodržaním lehoty 30 dní na prijatie návrhu zmluvy, najmä s dôsledkom, že ak tak žiadateľ neurobí, návrh zmluvy zaniká zo zákona, navrhuje sa predĺženie lehoty na prijatie návrhu zmluvy na 60 dní.

K bodu 9

V nadväznosti na rad zmien, ktoré priniesol zákon č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokracii) v znení neskorších predpisov je nevyhnutná úprava povinností žiadateľa vo vzťahu k doručeniu príslušných potvrdení požadovaných pred podpisom zmluvy.

K bodu 10

V súvislosti s opatreniami na znižovanie administratívnej záťaže sa navrhuje rozšíriť okruh podmienok, ktorých splnenie zo strany žiadateľa overí samotný fond.

K čl. VII

Navrhovaná činnosť zákona je dňom jeho vyhlásenia, čo je odôvodnené naliehavým všeobecným záujmom spočívajúcim v snahe minimalizovať negatívne ekonomické dopady pandémie vírusového ochorenia COVID-19 na oblasť organizovania verejných kultúrnych podujatí a oblasť slobodného výkonu umeleckých profesií a podpory kultúry a kreatívneho priemyslu v najširšom kontexte.